

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XXV. évfolyam, 2018/1. szám

Főszerkesztő: Espán Margaréta. Szerkesztő: Gabóda Éva
Grafika: Veres Ágota. Tördelőszerkesztő: Fábian Zoltán

Szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Veres Ágota, Espán Margaréta
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Nyomtatás: Melynik Mikola magánvállalkozó;
88000 Ungvár, Oszipenko u. 35. +380505236178
Rend. sz: 1270 Peldányszám: 7000.

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

2018
1
Irka

Levellezési cím: c/o KMPSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobiljanszka u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPSZ TERJESZTÉSÉBEN

IRKA

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.
XXV рік видання, 2018/1

Головний редактор: Ешпан Маргарита. Редактор: Габовда Єва
Графіка: Вереш Агота. Верстка: Фабіан Золтан

Комісія по редакції: Орос Ільдико (голова), Вереш Агота, Ешпан Маргарита
Регістраційне свідоцтво: 3T N° 63.

Виготовлено: ФОП Мельник Микола Васильович.
88000 Ужгород, вул. Осипенка, 35. +380505236178
Зам.: 1270 Тираж: 7000.

Поштова адреса Ешпан Маргарита, Берегово, вул. Ольга Кобилянської, 17.
Розповсюджується Закарпатським угорськомовним педагогічним товариством

A Sárga kicsi kígyó c. rajzpályázatra érkezett alkotások a Gáti Kovács Vilmos Középiskola tanulóitól

Heé Dóra, 2. osztály, Gát

Bahus Jázmin, 2. osztály, Gát

Ilosvay Anna, 1. osztály, Gát

Lőrinc Bence, 1. osztály, Gát

Lőrinc Bianka, 2. osztály, Gát

Kacsó Lóránt, 2. osztály, Gát

Tóth Barbara, 1. osztály, Tiszacsoma

Kedves Olvasó!

Az *Irka* lapszámainak összeállításánál mindig arra törekszünk, hogy valami újat mutassunk. A közeljövőben szeretnénk formailag is megújulni. Ezt a lapszámot még a szokott stílusban kapod, de a következő – remélhetőleg – már más lesz...

Beköszöntő

Az *Irka* 2018-ban ünnepli 25. születésnapját. Az újítás és a jeles évforduló miatt szeretnénk visszatekinteni kicsit a múltba, mégpedig úgy, hogy megmutatjuk, milyen volt a lap 10, 15, 20 évvel ezelőtt.

Reméljük, ebben a lapszámban is örömet leled majd!

Jó olvasást, jó játékot kívánunk!

Csanádi Imre

Hónap-soroló

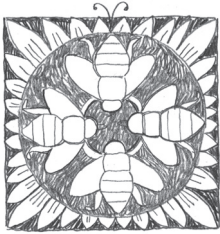
Új év, új év,
új esztendő!
Hány csemetéd van?
Tíz meg kettő!
Jégen járó január,
fagyot fújó február,
rügymozdító március,
április, füttyös, fiús,
május, május virágdús,
kalásznító június,
kaszasuhintó július,
aranyat izzó augusztus,
szőlőszagú szeptember,
levélhullató október,
ködnevelő november,
deres, darás december.

Kecskés Béla

Télvégi csalogató

Vigye el a fűre szél,
hadd hallja meg
az a táj,
hol most nyaralsz, kis vándor,
sárgarigóm,
kismadár!
Hazafelé úgy várlak,
gyere vissza,
gyere már!
Akkor szép csak a hajnal,
ha a kertben
füttyöd száll.
Indulj, indulj: mire jössz,
virághímes
hazád vár,
havat-fagyot elüldöz
bimbóbontó
napsugár.

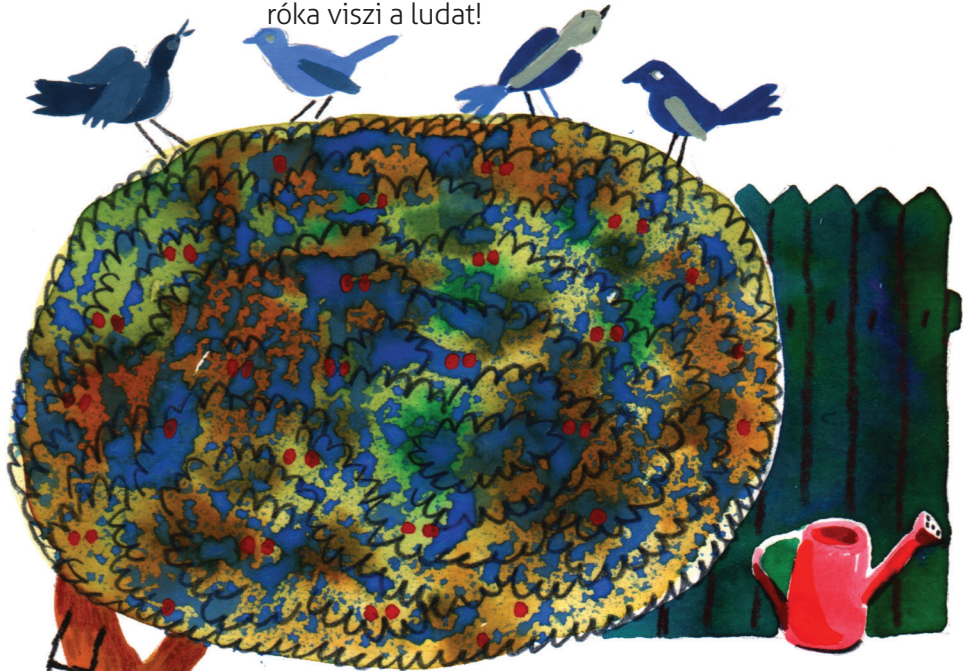

Döngicsélő

Pataki Edit

KIKELETI HÍR

Nagy újság van, gyerekek!
A Százlábú felébredt!
Átaludta a telet!
Pislákolva nyit szemet,
s nagy vidáman lépeget.
Mit is mondtam, lépeget?
Emel lábat eleget!
Ötven ballal, ötven jobbal,
előbb tipeg, aztán nyargal.
Köszönti a Kikelet,
ő meg visszainteget.
Ránevet a napsugár,
s a piros Katicabogár.

Zsadányi Lajos

KIPP-KOPP

Kipp-kopp, mogyoró,
tavaszt hív már a rigó!
Kipp-kopp, kalapács,
jókedvű már a kovács!
Kipp-kopp, kert alatt,
róka viszi a ludat!

LOCSOLÓVERSEK

Itt a húsvét, eljött végre,
a szép lányok örömére.
Mert a lányok szép virágok,
illatos víz illik rájuk.
Kit húsvétkor nem locsolnak,
hervadt virág lesz már holnap.
Ne fuss el hát, szép virágom,
locsolásért csók jár, három!

Végh György

VIRÁGHOZÓ ÁPRILIS

Elmúlt a tél: itt a tavasz,
minden bokor újraéled.
A földből a virágokat
előhúzzák a tündérek.
Április is segít nekik,
megáll minden kicsi fánál,
virágot tűz mindenhova,
tavasz van ott, ahol járt már.

Kinyílt az aranyeső,
én voltam ma a legelső,
aki kora reggel
locsolkodni kelt fel.
Minden szőke, barna lány,
mint a piros tulipán,
virulva viruljon,
rózsapermet hulljon.
Íme, itt a kölni,
szabad-e locsolni?

CSIBE MŰANYAG KANÁLBÓL

Hozzávalók: 1 db műanyag kiskanál (fehér), 2 db vattapamacs, fehér kartonpapír, olló, ragasztó, piros textil vagy papír a csőréhez, tarajához, fekete filctoll.

Elkészítés: Félbehajtott papírból szárnyat vágunk (szimmetrikus nyírással). Lefektetjük az egyik vattapamacst, ráhelyezzük a ragasztóval bekent szárnyat, majd ráragasztjuk erre a kiskanalat, domború oldalával felfelé (ahogy a képen látható), majd a másik vattakorongot is ráragasztjuk. A csőrt kivágjuk, a fejre erősítjük, szemeket rajzolunk fekete filctollal. Kész is van a csibe! Jó munkát!

KATICABOGÁR

Hozzávalók: 4 darab műanyag kiskanál, piros, fekete és fehér akrilfesték, ecset, ragasztópisztoly vagy pillanatragasztó, olló.

Elkészítés: Befestjük a kiskanalak fejét: kettőt pirosra, kettőt feketére. Ha a piros festék megszáradt, fekete pöttyöket festünk a domború felületre, ezek lesznek a szárnyak. Ollóval levágjuk a kanalak nyeleit, és a piros szárnyakat a fekete részre ragasztjuk a kép szerint. A másik fekete kiskanálból kört vágunk ki, szemeket festünk rá fehérrel, és kész is a katicabogárka. Ha drótot vagy hurkapálcikát ragasztunk alá, virágcserepben lehet dísz. Vagy csak egyszerűen helyezzük a kedvenc virágunk mellé, jól fog mutatni a szobában!

A HÁROM DIÓ

Magyar népmese

Volt egyszer egy igen-igen szegény ember. Olyan erősen szegény volt, hogy a három árva gyermekén kívül egyebe sem volt. Még azokat sem tudta mivel eltartani. Egy nap azt mondta nekik:

– Na, fiaim, vegyétek az utat elejetekbe, s menjetek, ki merre lát, mert én nem tudlak titeket tartani. Nincs mivel, mert én szegény ember vagyok.

El is ment a három testvér, s mikor egy keresztúthoz értek, azt mondták, hogy három esztendő múlva itt találkoznak, s akkor meglátják, ki mit szerzett. El is váltak, elmentek, ki merre.

Mikor betelt a három esztendő, eszébe jutott a legkisebb fiúnak, hogy haza kell indulnia. Egy öregembernél szolgált. De olyan becsületesen szolgált, hogy örökké jobban megcsinált mindent, mint ahogy mondták. Egy nap az öreg elé állott.

– Na, öregapám, betelt a három esztendő, s immár el kell mennem, hogy találkozzam a testvéreimmel. Amit megérdelek, azt add nekem fizetségbe.

Az öregember fel is kelt, elővett háromszáz aranyat, három diót, s letette az asztalra.

– Na, fiú, ha a pénzt elveszed, tudd meg, nem adom tiszta szívből. De ha elveszed a diót, azt tiszta szívből adom.

A fiú azt gondolta magában: „Amilyen tiszta szívből én őket szolgáltam, ha olyan tiszta szívből találja adni a diót, akkor azt veszem el.” Mondja is a fiú:

– Na, maradjon békével, öregapám! Elveszem a három diót, mert azt tudom, tiszta szívből adja, s ha élünk, még megtérek ide.

– Járj békével, s az Isten adjon szerencsés utat, de én tudom, hogy ide hozzám soha meg nem kell térnem.

Ment a fiú a keresztúthoz, s összetalálkozott a testvéreivel. Kérdik is egymást, ki mit kapott, mutassa meg. Testvérei elővették a sok aranyat, ő pedig a három diót. Kezdték szidni a testvérei, hogy három esztendőt három dióért szolgált.

– Nem baj, én ezt is szeretem. Nekem ez is jó, mert tiszta szívből adták.

A testvérek elzavarták a kisebbet, hogy ne egyszerre menjenek haza, mert ha édesapjuk meglátja a három diót, nem állja meg szidalom nélkül.

A kicsi bement az erdőbe, megvárta, míg testvérei előremennek, majd ő is elindult utánuk. Mentében megéhezett, de étele nem volt. Egy kúthoz ért, s azt gondolta magában: ha nincs mit egyen, legalább igyon. De mi jön eszébe? Törjön csak meg egy diót, megeszi, arra csak jobban esik a víz.

Elő is veszi a diót, de mikor megtöri, megrémül. Csorda juh kezdett kifolyni belőle. Csengettyű a nyakukban, de annyi volt, hogy nem is tudta megolvasni! „Ej – gondolta magában –, van mivel édesapámhoz hazamenjek.” Elfelejtette a szomorúságát, étlenségét, csak mehessen haza.

Az úton eszébe jutott, hogy még egy diót meg kéne törni. Mikor azt is megtörte, marhák kezdtek kifolyni belőle, s ökrök. Legutoljára egy szekér, két szép ökrrel befogva. Felült a szekérré, a juhok s a marhák, mintha parancsra tennék, olyan szépen ballagtak utána.

Közel a házhoz eszébe jut a harmadik dió is. „Törjem csak fel ezt is, ne vigyem épen haza.” Aból meg egy világszép leány szállott ki. Mikor a fiú meglátta, úgy megörvendett, azt se tudta, hol van.

Mikor a másik két testvér hazaért, éppen csak megmutatták az aranyat, ki mit kapott, hát csak megérkezett a kisebb is: egy nyáj juhval, egy csorda marhával, s egy szép leánnyal az ökrös szekéren. Megijedt a két testvér, mikor meglátták, hogy honnét kapta ő azokat, mert mikor elváltak, csak három diója volt.

– Ugye, mondtam én nektek, hogy azt tiszta szívből adták. Nem lehet, hogy az ember csak a pénznek örvendjen. Aból a három dióból kelt ki minden, amit itt láttok. Most kacagjatok, ha tudtok!

Elindult a másik két testvér is, hogy megkeressék az öreget, akinél szolgált, de sem az öreget nem kapták meg, sem ők nem tértek meg többet soha.

Kisebb öccsük otthon maradt, s eltartotta édesapjukat is haláláig. S ő maga máig is él, ha meg nem halt. Még most is feji azt a nagy nyáj juhok.

Kányádi Sándor

AZ ELVESZETT KÖVET

Hogy, hogy nem, de egyszer Kolozsvárra jövet, elveszett az úton, el a török követ.
 Pedig egyenest az isztambuli öreg szultántól jött volna, ha megjön a követ.
 Fényes kísérettel, ahogyan csak jöhet Konstantinápolyból egy szultáni követ.
 Födte a lovát is selyembrokát szövet, bíborban, bársonyban lovagolt a követ.
 Turbánjára forgót, derekára övet a fényes szultántól kapott volt a követ.
 Csillogtatta a nap a sok drágakövet, éjszaka sem veszhet el egy ilyen követ!
 Telt és múlt az idő, s a szultánnak szöveget ütött a fejébe: hová lett a követ?
 Se híre, se hamva, kerékbe is töret mindenkit, ha elő nem kerül a követ.
 – Halál fia, aki parancsot nem követ, reggelre meglegyen az elveszett követ!
 Agák, bégek, basák, ki csak számba jöhet, indultak keresni, hol lehet a követ.
 Jöttek dérral-dúrral, s Enyed táján jövet, kámforra változtak, akárcsak a követ.
 Dühbe jött a szultán, biztosan egy követ fújnak a piszkosok s a hóhányó követ!
 – Együtt szedik ezek a tejről a fölet, de, jaj nektek, agák, bégek basák, s követ! –
 azzal lóra pattant, s jött ahogyan jöhet, maga a nagy szultán, s nem holmi kis követ.
 Pompáját leírni fölösleges szöveg, koldusnak látszana mellette a követ.
 Jött hát, s mit ad Allah, Enyed táján jövet, eltűnt a szultán is, akárcsak a követ.
 S így a mai napig nem tudjuk, az öreg szultántól mi hírrel jött volna a követ.
 Hódolatot kívánt, vagy csak aranykövet, ókupát szegődni jött volna a követ?
 Hódolatni ide ugyan jönni jöhet, de amit kap aztán, viheti a követ!
 Vihetné, de hol van? Enyed táján jövet el mégsem párolgott kámforként a követ?!
 Gördítsük le hát a titokról a követ: vénséges vén pince mélyén ül a követ.
 Az történt ugyanis Enyedre bójövet, szörnyen megszomjazott, s vizet kért a követ.
 – De vízzel Enyeden, ó nagyságos követ, akkor se kínáljuk, ha kerékbe töret!
 Kortyolt egyet, kettőt, de minthogyha tüzet, lett a bortól egyre szomjasabb a követ!
 Lement a pincébe – elég is a szöveg! – még most is ott iszik az elveszett követ.
 Agák, bégek, basák, Enyed táján jövet jutottak a nyomon, ahová a követ.
 Ott volt a szultán is, azt fújja az öreg: – Tudtam én, hogy egyszer megkerül a követ!
 Én is majd folytatom egyrímű versömet, mikor Kolozsvárra érkezik a követ.

Demkó Andrea, 1. osztály, Tiszacsoma

Szabó Patrik, 3. osztály, Tiszaásvány

CSERKÉSZET KÁRPÁTALJÁN

Az előző számban láthattátok, honnan indult a cserkészlet, hogyan terjedt futótűzként a világban, és milyen vagányságokkal készít fel az életre, hogy felnőttként leessen a többiek álla, ha meglátják, miket tud egy cserkész. Most arról írok, miként indult el a cserkészlet Kárpátalján, és milyen megpróbáltatásokat élt át a mozgalom azokban az időkben, amikor nagyszüleitek voltak olyan korúak, mint most ti.

Az 1910-es években, ahogy Magyarország más régióiban is, Kárpátalján is elindult a cserkészmunka, amely egészen 1944-ig folyt, amikor a szovjet megszállók betiltották. Magyarországon 3 évvel később szűnt meg, de titokban továbbra is összegyűltek a cserkeszek, általában álca mögé bújva (pl. bakonyi indiánok).

A II. világháború után külföldre menekült magyarok vitték magukkal a cserkészlet biztató szikráját, mely segítette megtartani őket magyarságukban és egy összetartó közösség vált belőlük távol hazájuktól is. (ezek az Amerikában, Ausztráliában, Kanadában élő magyarok még ma is őrzik nyelvüket, kultúrájukat és a cserkészlet szellemét.) 1989-ben az ő segítségével sikerült újraéleszteni a cserkészletet Magyarországon, majd a következő években az elszakított területeken is.

Eljutottak Kárpátaljára is, ahol találtak olyan lelkes huszonéves fiatalokat, akik csatlakozni

akartak a cserkészlethez, és egy gödöllői vezetőképző elvégzése után, 1991 őszén elkezdtek hét kárpátaljai településen cserkészcsapatokat szervezni, majd ugyanebben az évben, december 15-én, Munkácson – több, akkor még élő öregcserkészzel, akik az 1944-es évek előtt voltak a mozgalom tagjai – megalapították a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetséget (KáMCCSZ).

A KáMCCSZ 2016-ban ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját, amelyet múlt nyáron világraszóló erdei táborozással tettek emlékezetessé mintegy 250 fő részvételével. Az Egri csillagok kerettörténetét elevenítették fel akadályversenyekkel, csatákkal, számháborúval, harci bemutatókkal, túrával, ügyességi versenyekkel (képeket és videót a táborról bőven talál sz a szövetség Facebook-odálán és YouTube-csatornáján).

Ma Kárpátalján 8 cserkészcsapatban folyik a munka, de folyamatosan alakulnak új csapatok is, hogy minél többen részesülhessenek ebben az életre szóló élményben. Ha te is élni szeretnéd vidám életformánkat, szeretsz játszani és új dolgokat felfedezni, keresd a hozzád legközelebbi cserkeszket. Ungvári járás: Csap; Munkácsi járás: Munkács; Beregszászi járás: Beregszász, Beregdéda, Mezőgecse, Bene; Nagyszőlősi járás: Nagyszőlős, Huszti járás: Visk.

Hogy néz ki egy év? Hetente az őrs (6-10 cserkész) találkozik egy másfél órás foglalkozásra, ahol sokat játszanak, új izgalmas dolgokat tanulnak (tűzrakás, faépítmények, faragás, csomózás, útjelek, izgalmas történetek). Néhány havonta van 1-1 nagyobb program, kirándulás, sportesemény, s nyáron a táborozással tesszük fel a koronát a cserkészévre.

Techet Gábor

* HÚSVÉTI AJÁNDÉK *

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy királykisasszony; Vidámka. Mosolygó szemű, kacagó arcú kis pólyásbaba.

Vidámka húsvét napján született. Minden tündér köszöntötte, s elhozta ajándékát. Az egyik a szépséget, a másik a szívjóságot, a harmadik a kedveséget, a negyedik a jókedvet, az ötödik a jóindulatot, a hatodik a megértést. Csak a hetedik jött üres kézzel. Pedig az öreg tündértől várta mindenki a legszebb ajándékot, de ő nem hozott semmit. A vendégek nem tudták mire vélni a dolgot. Volt, aki jó jelnek tulajdonította, mások viszont rosszat sejtettek. Az öreg tündér így szólt:

— Vidámka, a tizenhatodik születésnapodon újra eljövök, s akkor elhozom az ajándékomat. Azt, ami még hiányzik neked.

Teltek, múltak az évek. Mindenki megfeledkezett az öreg tünderről. Vidámka tizenhat éves lett. Szébb volt, mint valaha. Jöttek az emberek, hogy felköszöntsék, örömet szerezzenek neki. Díszítették a tánctermet, virágkoszorúkat fontak. Sürgött-forogott az egész palota.

Húsvét reggelén az öreg tündér is belépett a palota kapuján. Egyenest Vidámka szobájába ment, aki nagyot csodálkozott, mikor meglátta az öreg tündért.

— Isten hozott, tündérkém!

— Ma lettél tizenhat éves, eljöttelek felköszönteni, s el-

hoztam az ajándékomat.

— Jaj, de gyönyörű nagy piros tojás!

— Bűvös tojás ez! Ha kezedbe veszed, megérzed, mit kíván országod népe.

— Biztosan minden gyerek örülne, ha húsvét reggelén piros tojást kapna — szólt Vidámka ajándékát nézegetve. — Boldog vagyok, s ezt neked köszönhetem!

— Ez az ajándékozás öröme. Ezt hoztam el neked. Még szebb lesz az életed, ha megtanulsz adni. Akkor leszel igazán boldog, ha megadod népednek, ami őt megilleti.

*Bencésy Judit nyomán írta
Bagu Balázs*

Veres Péter rajza

BIBLIAI ÁBÉCÉ

Szent hajlék. Tíz sátorlapból készített, hordozható sátor volt a szövetség ládájának őrzésére és istentisztelet tartására a pusztai vándorlás idején, majd az ígélet földjén is a jeruzsálemi templom felépítéséig. Kék és piros bíborból készült kárpit osztotta kétfelé: a szentek szentjére, ahol a szövetség ládája állt, és a szentélyre, ahol az oltáron füstölögtettek. Itt voltak kirakva a szent kenyerek is és itt világított a hétágú gyertyatartó. A szent hajlékot Salamon telepítette át a felépült jeruzsálemi templomba.

Szent kenyerek. Finomlisztből süttött tizenkét lepény, amelyet minden szombaton frissen sütve kellett egy arannyal bevont asztalra az Úr elé tenni a szent sátorban emlékeztetőül, hogy az Úr gondoskodott Izraelről a pusztai vándorlás idején, s azóta is az Úr gondviselő kegyelméből terem meg a kenyérnek való gabona. A szent kenyereket csak a papok fogyaszthatták el. De amikor Dávid – Saul elől menekülőben – Ahimelek paptól kenyeret kért éhes legényeinek, a pap csak a szent kenyerekből tudott adni neki. Erre hivatkozott Jézus, amikor a farizeusok megrótták őt azért, mert a tanítványai szombaton a mezőn kalászt téptek maguknak és azzal csillapították éhségüket. A törvény betűje ugyanis még ezt a munkát is tiltotta szombaton.

Szentlélek. A Szentlélek a szentséges Isten életadó lehelete. Az Ószövetségben Isten erejét, hatalmát jelentette választott népében és kiválasztott embereiben, az Újszövetségben Isten megerősítő és megszentelő jelenlétét, miután Jézus ígérete szerint az első pünkösdkor – s azóta többször is – kitöltetett a tanítványokra. Mint a Szentháromság harmadik személye, a Szentlélek az Atyával és a Fiúval együtt jelenti Isten teljességét.

Szentség. A szentség a Bibliában mindig Istennel kapcsolatos. Szent az, aki vagy ami Isten számára van elkülönítve. Ezért szentek a papok, sőt a választott nép tagjai is, s ezért szent az Isten sátra, vagy később temploma, s annak minden felszerelése. Az ember esetében ez azonban erkölcsi kötelezettséget is jelent. „Én vagyok az Úr, aki felhoztalak benneteket Egyiptom országából, hogy a ti Istenetek legyek. Legyetek azért szentek, mert én szent vagyok” (3Móz 11, 45). Az életnek ez a szentsége tökéletesen csak Jézus Krisztusban valósult meg.

Szeráfok. Mennyei lények, akik a kerubokkal együtt Isten trónja körül állnak őrt. Ézsaiás látomásában mindegyiknek hat-hat szárnya volt, kettővel az arcukat, kettővel a lábukat takarták be, kettővel pedig repültek. Egyik a másiknak ezt kiáltotta: „Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet.” Az egyik szeráf Ézsaiáshoz repült, s egy, az oltárról vett parázssal érintette meg a száját, hogy megtisztítsa és alkalmassá tegye a prófétai szolgálatra.

Sergius Paulus. Ciprus római kormányzója Pál apostol ottjártakor. Egy Barjéus nevű zsidó mágus és álpróféta, aki tagja volt az udvartartásnak, szembeszegült az evangélium hirdetésével, és el akarta téríteni a helytartót a hittől. Pál azonban megdorgálta és az Úr nevében egy időre megvakította. Amikor a helytartó hallotta az igehirdetést és látta a történeteket, elámult az Úr tanításán és hívő lett.

Szépkikötő. Kréta déli partjának egyik öblét nevezték így, amelyben rövid időre kikötött az a hajó, amely Rómába vitte Pált.

Szétszórtság. A zsidók szétszórtsága (az Újszövetségben használt szóval: *diaszpóra*) már az ószövetségi időben (a babiloni fogság után) elkezdődött és tart a mai napig. A pünkösd történet felsorolja mindazokat az országokat, ahonnan jöttek a szétszórtságban élő, különböző nyelveken beszélő, de Izrael hitét valló zsidók. Bárhova mentek is a zsidók kereskedni, istentiszteleti helyül zsinagógát építettek, s mikor az apostolok elindultak térítő útjukra, szinte mindig a zsinagógában hirdették először az Igét. A diaszpórában élő zsidók többnyire nem fogadták be az evangéliumot, de mindenütt akadtak néhányan, akik hívők lettek. A diaszpóra ma más vallásúak tömegében élő elenyészően kicsiny felekezeti kisebbséget jelent.

Pünkösd ikon

Szeráf

Cecil Northcott *Bibliai lexikon gyerekeknek* c. könyve nyomán

JÉZUS GYERMEKKORA

A názáreti szülői ház édes otthona volt Jézusnak. Ott tanult meg járni, ott játszadozott a testvérek és a szomszéd pajtások társaságában. Ott tanulta meg édesanyja térdén az első imádságot. Onnan járt szorgalmasan az iskolába, hogy lelkét kiművelje, hogy egykor népének és az egész világnak tanítómestere legyen. Az iskolában megismerte és buzgón énekelte a zsoltárokat. A próféták írásai pedig megtanították arra, hogy miként lehet ő is jó pásztor, népének építő, munkás tagja.

Jézus engedelmes, jó gyermek volt. Ezért szülei egy húsvéti ünnepre őt is magukkal vitték a fényes fővárosba, Jeruzsálembe. Jézusnak nagyon tetszett a főváros és annak hullámzó sokasága, mely erre a nagy ünnepre a világ minden tájáról egybegyűlt, tarka csoportokban lepte el az utcákat és tereket. De legjobban a templom tetszett neki, ahol órákig elmaradt szép csendesen imádkozni, majd hallgatta a papok és tanítók oktatását.

Józsefék három napig voltak Jeruzsálemben, majd a rokonokkal és ismerősökkel hazafelé indultak. Egnapi út után betértek egy vendégfogadóba, hogy reggelig kipihenjék magukat. Ekkor ijedtek meg

hogy Jézus nincsen velük. Senki sem tudott róla az ismerősök közül, és egész nap senki sem látta. Volt is nagy bánata Józsefnek és Máriának. Egész éjjel nem tudták lehunyni a szemüket. Kora hajnalban, amint világosodni kezdett, visszamentek Jeruzsálembe. A városban sem tudott senki Jézusról. Végül Mária a fáradtságtól és aggodalomtól annyira kimerült, hogy bement a templomba imádkozni, de nem akart hinni a szemének, midőn meglátta, hogy fia, a 12 éves Jézus a papok és tudósok között van, s velük az írásokról beszél. Kérdez és felel. Ahogy a csodálkozástól és örömtől magához tért, azt mondotta Jézusnak: „Fiam, miért cselekedted ezt mivelünk? Én és atyád nagyon aggódtunk miattad”. „Mi dolog – felelte Jézus –, hogy miattam aggódtatok? Nekem azokkal a dolgokkal kell foglalkoznom, melyek az én mennyei atyám dolgai.”

Hazatérve a szülői házba, elmesélte testvéreinek és pajtásainak, hogy mi mindent látott a fővárosban, de nem dicsekedett, nem volt büszke. Szüleinek minden szavát megfogadta. Megtanulta édesapja mesterségét, hogy egykor majd ő is építómester lehessen. Évről évre szépen fejlődött testben és lélemben, „kedves volt Isten és az emberek előtt”.

Benczédi Pál *Bibliai történetek* c. könyve alapján

Benedek Elek

A templomban

Nagyapó és unokája
A templomban ülnek,
S míg bűg mélyen az orgona,
Imába merülnek.

Nagyapa az unokáért
Imát küld az égbe,
Unoka a nagyapóért:
Legyen hosszú élte!

Fejük felett szárnyas angyal
Látatlanul röpked,
Imájukkal száll az égbe:
Halld meg, Uram, őket!

Endrődi Sándor

Párbeszéd

„Ugye, apám, az ég,
A szép csillagfátyol –
Távol van mitőlünk?”
– Szédítően távol!

„S Isten ugye azért
Lakik a magasban,
Hogy mindent jól lásson?”
– Azért lakik ottan.

„Odaszállni mért nincs
Az embernek szárnya?”
– Fiam, az imádság
Főlemel hozzája!

LELKES MIKLÓS

Fura molnár, fura malom

Makkot őröl
a malom?
Mi csuda ez?!
Nem hagyom!
Most mit őröl?
Az biz mák.
Ördög hátán
mákoszsák.
Újra makkliszt!
Röfögő
agyaras úr
jön elő.

Bimbel-bambul
hat majom:
firefura
e malom!
Szemük kerek.
Szájuk nagy,
kitátották,
s úgy maradt.

Makkra mákot?!
Mákra makk?!
Vigyázz, molnár,
elkaplak!

BALLA LÁSZLÓ

Állatnév-visszhang

Szól az anyós-menyét,
szólítja a menyét:

„Nézd: nem jönnek varjak?
Nyugodtan hadd varrjak!”

Jöttek füttyös cinkék,
icinkék-picinkék.

Jöttek fia-rókák,
kedvesek, aprókák.

Jöttek mérges ebek,
nagyobbak, kisebbek,

kergették a bikát,
a legnagyobbikát.

Sehol varjú, holló...
Várta is loholó,

jó hírt hozó menyét
a vén anyós-menyét.

VERSFORGÓ

Simon Emil

Hónapok

Január jégpáncélt szorít az utakra,
északi szeleknek dudáját fuvatja.
Kéményünkben éjjel zúgnak, marakodnak,
jégcsap-sárkányfogak harapják a holdat.

Február felölti fekete csizmáját,
ballag a réteken, folyókon is átvág.
Minden lépés-nyoma jégviharok fészke,
kikelnek, s rohannak vadul füttyörészve.

Március melege patakokat ébreszt,
erdők vad homályát szoktatja a fényhez.
Szelid ibolyákkal jelöli az ösvényt,
melyen víg tavaszunk elindulhat tüstént.

Aprilis álmosan ásít, mint a lusta,
felhők mögé bújva, napját átalusza.
Fejedre egyszerre esőt, fényt, havat szór,
azután rád mosolyog: – Ugye, nem haragszol?

Május virágokat, lombot rak a fákra,
kertek ágyásait ássa, palántázza,
mint aranyát szórja éltető esőt,
kincses színpompáját erdők, hegyek őrzik.

Június jelesül tudja, mi a dolga:
iskolák kapuit mind lelakatolja.
Diáknépet vízre, csónakázni csábít,
melegen tűz a nap, késő délutánig.

Július ragyogva süttet kertet, rétet,
tavak, folyók tükrén játszanak a fények.
Éjjel utazóknak csillagokat szór szét,
szárazon, tengeren mind eligazodjék.

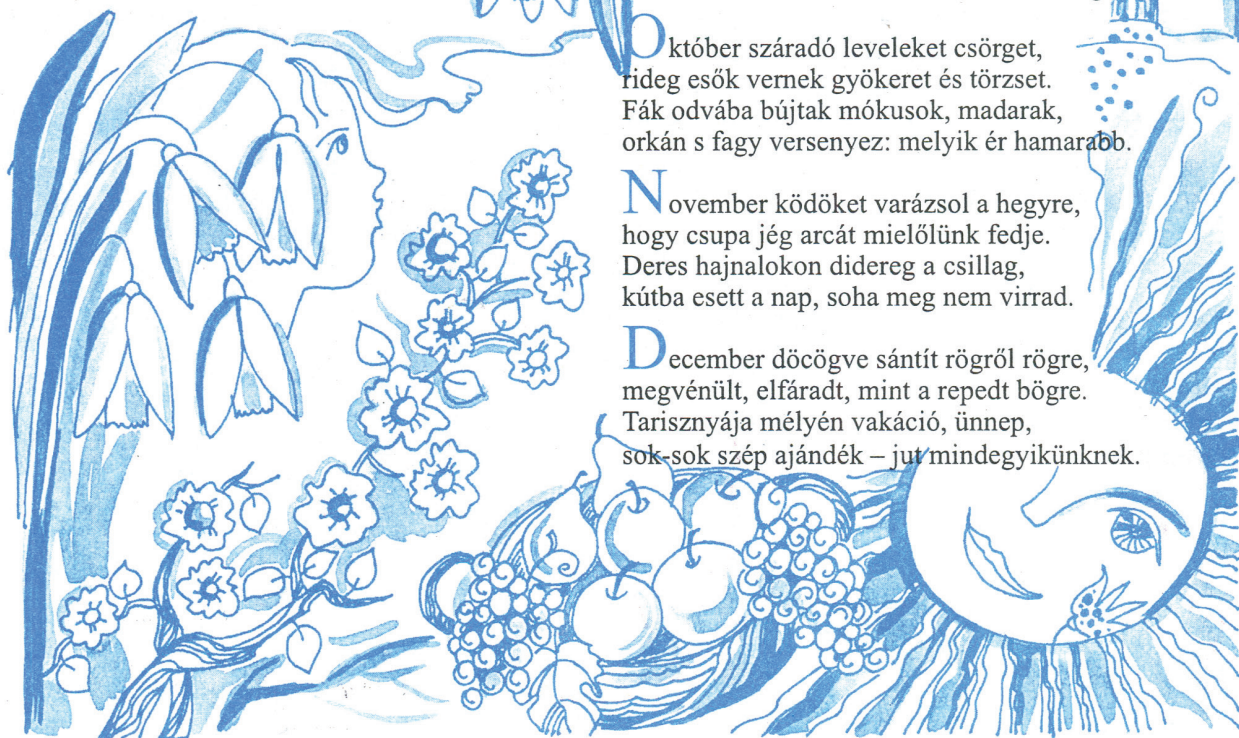
Augusztus gömbölyű zöld dinnyéket görget,
éles-fényes ekék hasítják a földet.
Még a víz sem hül ki, lám, a szél is gyöngéd,
– Lassan csukja a nyár színes mesekönyvét.

Szeptember legelső iskolai hónap,
munka a diáknak meg a tanítónak.
Vissza-visszatér még egy-egy kedves emlék,
s távolinak látszik, noha most volt nemrég.

Október száradó leveleket csörget,
hideg esők vernek gyökeret és törzset.
Fák odvába bújtak mókusok, madarak,
orkán s fagy versenyez: melyik ér hamarabb.

November ködöket varázsol a hegyre,
hogy csupa jég arcát mielőlkünk fedje.
Deres hajnalokon didereg a csillag,
kútba esett a nap, soha meg nem virrad.

December döcögve sántít rögről rögre,
megvénült, elfáradt, mint a repedt bögre.
Tarisznyája mélyén vakáció, ünnep,
sok-sok szép ajándék – jut mindegyikünknek.

Weinrauch Katalin

Rügyfakadás

Rügy fakad a fán,
kertünkben vidám
tavaszt ébreszt madárének,
jácint, tulipán.

Az ég mélykék tó;
kis felhőhajó
nap elé áll, árnyékot vet
rügyekre, jaj, ó!

Tavaszi szellő,
lágyan legyező,
fázó rügyeket cirogat:
kedves, segítő.

Napocska nevet,
ad fényt, meleget,
messze jár a felhőhajó,
tova evezett.

Ring a rügybölcső,
szirmokat rejtő
barna bársony kabátkából,
virág, bújj elő!

Tóth Ágnes

Tojás-sors

Tányér alján két főtt tojás
nevetgélve susmorog.
Szól az egyik: – Tudod-e, hogy
főtt fejemben mi forog?
Szeretnék majd Húsvét után
a vitrinbe kerülni,
virágmintás főkötőmben
nipppek közé csücsülni.
– Lágy agyadban lágy az ötlet,
hiú álmod meglepett –
szólt a társa, s nevetében
tojáshéja megrepedt.
Ezek után két főtt hősünk
mély álomba szenderült,
s milyen a sors, vitrin helyett
rakott krumplibba került.

Szalai Borbála

Szellő szökken...

Táncos lábú
szellő szökken...
Hipp-hopp – s bent jár
már a kertben...
A kis meggyfát
megcibálja –
szirmait mind
földre rázza...
Hull a szírom,
záporozik –
hópehelyként
esik-esik...

Emilie Poulsson

A TÜNDÉR ÚJÉVI AJÁNDÉKA

Egy napon, amikor a két kisfiú éppen játszott, hirtelen egy Tündér jelent meg előttük és azt mondta nekik:

– Azért jöttem, hogy újévi ajándékot adjak nektek.

Ezzel átnyújtott a gyerekeknek egy-egy csomagot és nyomban el is tűnt. Carl és Philip kinyitották a csomagokat, és két gyönyörű könyvet pillantottak meg bennük. A könyvek lapjai olyan tiszták és fehérek voltak, mint a friss hó.

Egy év múlva a Tündér újra megjelent a fiúk előtt.

– Megint hoztam nektek egy-egy könyvet – mondta –, az előzőeket azonban vissza kell vinnem Időapónak, mert ő küldte nektek őket.

– Nem tarthatom magamnál még egy kicsit? – kérdezte Philip. – Mostanában alig vettem elő. Szeretnék rajzolni valamit a következő oldalra.

– Nem – mondta a Tündér. – Úgy kell visszavinnem, ahogy most van.

– Bárcsak még egyszer végignézhetném a könyvemet! – mondta Carl. – Mindennap csak egy oldalt tudok megnézni, mert amikor lapozok, szorosan összezáródnak a lapok, és soha többé nem tudom ugyanott kinyitni. [...]

A Tündér meggyújtott két kis ezüstlámpát, és ahogy lapozta a könyveket, a lámpák fényénél a kisfiúk láthatták az oldalakat. A gyerekek csak ámultak. Biztos, hogy ezeket a könyveket kapták egy évvel ezelőtt a Tündértől? Hol vannak az üres, fehér lapok, melyek pont olyan tiszták és szépek voltak, mint a friss hó?

Az egyik oldal tele volt csúnya fekete pacákkal és firkákkal, az utána következő viszont egy kedves képet ábrázolt. [...] Carl és Philip végül felnézett a Tündérré.

– Ki tette ezt? – kérdezték. – Amikor először kinyitottuk, minden

oldal fehér és üres volt; most meg nincs egyetlen szabad hely sem az egész könyvben!

– Megmagyarázzak néhány képet nektek? – mosolygott a Tündér a két kisfiúra. – Nézd, Philip, ez a rózsaaág akkor nyílt ki ezen az oldalon, amikor odaadtad a kisbabának a játékaidat. Ez a szép kismadár pedig csak azért kerülhetett erre az oldalra, mert másnap megpróbáltál kedves és aranyos lenni veszekedés helyett.

– De miért van itt ez a paca? – kérdezte Philip.

– Az akkor került oda, amikor egyik nap nem mondtál igazat, és ez a másik, amikor nem fogadtál szót édesanyádnak. Az összes csúnya folt és firka a könyvekben akkor keletkezett, amikor rosszak voltatok. A szép dolgok pedig akkor kerültek oda a saját oldalukra, amikor jók voltatok.

– Ó, bárcsak újra visszakaphatnánk a könyveinket! – kívánta Carl és Philip.

– Azt nem lehet – mondta a Tündér. – [...] Most vissza kell tenni őket Időapó szekrényébe, de mindkettőtöknek hoztam egy új könyvet.

Talán ezeket sikerül még szebbre festeni, mint az előzőeket.

Azzal el is tűnt magukra hagyva a fiúkat, kezükben az új könyveikkel, nyitva az első oldalon. A könyvek hátoldalán arany betűkbe foglalva ez állt: „Az új évre.”

Meske

Meskeke

A KÖTÖRŐ

Japán népmese

Réges-régen élt egy szegény ember, aki minden áldott nap kijárt a nagy sziklás hegyek közé, ott egy nagy csákánnyal egymás után fejtette ki a hatalmasabbnál hatalmasabb kődarabokat, szállította be a városba az embereknek. [...] Élt abban az időben egy szellem a hegyek között, s mit gondolt, mit nem, nem tudom, odatelepedett arra a sziklára, ahol a szegény ember dolgozott serényen, s elkezdett beszélgetni vele. Összevissza beszélt mindenfélét, hogy alig győzte hallgatni a szegény kőtörő, hogy így s úgy, ő megsegíti varázslattal, s olyan gazdaggá teszi, amilyenné csak akarja. [...]

Ettől a perctől fogva olyan nehéznek s olyan szegényesnek tűnt fel a sorsa, hogy örökösen búslakodott, békétlenkedett magában. Egyszer csak felsóhajtott:

– Ó, bárcsak gazdag ember lehetnék...!

Egy hang szólalt meg a feje felett: „Meghallgattam a kívánságodat, és ezentúl gazdag ember leszel!”

[...] Hát amint hazaért, szeme-szája elállott a csudálkozástól: a fakunyhó helyett, amiben eddig lakott, ragyogó, tündöklő palota állott. [...]

Egyszer nagy, forró meleg nap volt, sütötte úgy a palotát a nap, hogy majd megsült benne a szegény ember, aztán kidugta a fejét az ablakon, hogy hátha egy kis friss szellőcske fújna arrafelé, s ím éppen akkor robogott arra a herceg kocsija nagy büszkén, s a herceg feje felett egy aranyos napernyő tartott árnyékot.

– Ó, bár herceg lehetnék! – sóhajtott fel a kőtörő...

– Kívánságodat meghallgattam... – hangzott ismét a hang...

Úgy is lett, ahogy a szellem akarta. [...] Büszke is volt a kőtörő a hercegségére, de amint így kocsi-kázott keresztül-kasul a városon egész nap, hiába tartotta maga fölé az aranyos napernyőt, mégiscsak keresztültörték azon is a napsugarak, s napról napra feketébb lett az arca. [...]

– A nap mégiscsak hatalmasabb, mint én, ó, bárcsak én is az lehetnék!

A hegy szelleme ismét megszólalt a feje felett:

– Meghallgattam a kívánságodat, te lész ezután a nap!

Úgy is lett, s a kőtörő boldogan küldte le égető sugarait a földre. De egyszerre csak egy felhő közeledett hozzá, eléje húzódott.

– Hát ez a rongyos felhő hatalmasabb, mint én? Nos, akkor felhő akarok lenni!

– Kívánságodat teljesítem – hangzott ismét a szellem hangja.

Rögtön felhővé változott a kőtörő, s ezentúl ott lebegett a nap és a föld között. [...] De egyszerre csak a sziklára pillantott, amelyen azelőtt oly szorgalmasan dolgozott, az állott szilárdan, megingathatatlanul magában...

– Hát a szikla erősebb, mint én? Ó, bárcsak azzá lehetnék!

– Teljesítem kívánságodat, légy szikla!

Boldog volt most a szegény ember. Ám egy reggel nagy ütéseket érzett a fején; odapillant, hát egy ember vágja a követ csákányával, s szakadnak le egymás után a kődarabok.

– Hát egy földi emberke hatalmasabb lehet, mint én? Ó, bárcsak még egyszer én is az lehetnék!

– Légy hát emberré, ha úgy kívánod – szólta ismét a szikla szelleme.

Azzá is lett egy szempillantás alatt, s boldogan kezdte ismét fejteni a köveket a szikláról. Soha többé nem gondolt arra, hogy hatalmasabb legyen annál, ami...

Baráth Júlia, 3. osztály, Beregszász

Bagu Petra, 2. osztály, Harangláb

Szabó Szófia, 3. osztály, Badaló

Pőze Péter, Mátyfalva

László Kamilla, 3. osztály, Sárosorosi

Kádár Vivien, 5. osztály, Halábor

László Antónia, 4. osztály, Salánk

Bagu Henrietta, 4. osztály, Bótrágy

JANUÁR

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

FEBRUÁR

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

MÁRCIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ÁPRILIS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

MÁJUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

JÚNIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

JÚLIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

AUGUSZTUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

SZEPTEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

OKTÓBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

NOVEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

DECEMBER

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Mesekete

Benedek Elek

KÖKÉNY MATYI

Volt egyszer egy szegény özvegyasszony, s annak két fia meg egy leánya. Egyszer a kisebbik legény fölkészül szántóba, s azt mondja a húgának:

– Aztán délben gyere ki a földre, s hozz nekem ebédet!

– Vinnék – mondotta a leány –, csak nem tudom, merre van az a föld, ahol szántasz.

– Hát ha nem tudod, akkor én az udvarunk mellett az ekevasat beleakasztom a földbe, s barázdát húzatok egészen addig a földig, ahol szántok; azon a barázdán elhozhatod az ebédet. [...]

Elkövetkezik a dél, a leány indul az ebéddel, s hát amint kimegy az udvarból, két barázda van előtte. Nem tudta, hogy melyik az igazi, találmra beleállott az egyikbe. Történetesen éppen az ördög barázdájába állott bele, s annak a nyomán az ördög házához ért. [...] Akart, nem akart bemenni a leány, megfogta az ördög, bevitte a házába, s többet el sem eresztette. [...]

Nem tudták elgondolni, hová, merre tűnhetett el... Egyszerre csak megpillantja a legény a másik barázdát. Mindjárt gondolta, hogy ez az ördög munkája lehet, mert éppen háromszor olyan széles volt a barázda, mint az övé. Elindult a barázdában, s meg sem állott az ördög házáig. Mikor odaért, az ördög éppen a ház előtt állott.

– Hé, ördög – kérdi a legény –, itt-e a húgom?!

– Itt bizony – mondja az ördög –, éppen most főzi a vacsorát, gyere be, egyél te is. [...]

– No, sógor – mondotta az ördög –, az egyik kondérban is egy ökörnek van a húsa, a másikban is. Meg aztán itt van két hordó bor. Az egyik kondér húst edd meg te, a másikat megeszem én; az egyik hordó bort megiszom én, a másikat idd meg te! Akkor aztán megküzdünk, s ha földhöz vágsz, viheted a húgodat.

[...] Még jóformán hozzá sem kezdett az evéshez, iváshoz, az ördög már megette az egyik ökröt, kiitta a hordó bort, akkor nagy hirtelen megragadta a legényt, s úgy földhöz vágta, hogy a pokol fenekéig meg nem állott.

A szegény özvegyasszony csak vártavárta a fiát, de elmúlt az este, elmúlt az éjszaka, s nem jött vissza. Reggel aztán útnak indult a nagyobbik fia is, végig a barázda mellett ment, meg sem állott az ördög házáig. De éppen úgy járt, mint az öccse, őt is ledobta az ördög a pokol fenekére. Szegény

özvegyasszony kifogyott mind a három gyermekéből. [...]

Nos – halljatok csak ide! – mi történt?

Amint egyszer ment, mendegélt a mezőn, egy kökénybogyót talált az úton. Fölveszi, nézi-nézi a kökényt, s felsóhajt az égre:

– Ó, édes Istenem, bárcsak ekkora gyermekem volna, mint ez a kökény!

Azzal hazament, s még egy nap sem múlt el, az Isten csakugyan megáldotta egy akkora gyermekkel, hogy alig látszott ki a földből. [...]

Na, telik-múlik az idő, s látja Kökény Matyi, hogy az édesanyja mindig sír, kesereg. Kérdi egyszer az anyjától:

– Édesanyám, mi nagy bánatja vagy, hogy sírás-rívás éjjele, nappala?

– Haj, édes fiam, van nekem mit sirassak halálom órájáig! Volt két szép fiam, egy szép leányom, s mind a három az ördög kezére került.

– Már bizony, ha odakerültek, egyet se sírjon, édesanyám, majd visszahozom én őket.

Szót sem szólt többet, elment a kovácshoz. Azzal csináltatott egy hárommázsás kalapácsot, annak a nyelét amúgy legényesen a gatyája ráncába szúrta, úgy ment az ördög házához. Akkor is ott állt az ördög a ház előtt. Tudta jól, hogy miben jár Matyi, s már messziről kiáltotta:

– [...] No, Matyi sógor, egyél-igyál, s ha hamarabb megeszed, -iszod a részedet, mint én, akkor nem bánom, vidd vissza a testvéreidet.

Hová ette, hová itta Matyi az ő részét, azt én nem tudom, elég az, hogy az ördög még belé sem kezdett az evésbe-ivásba, ő már fényesre is nyalta a kondér fenekét. Akkor aztán előrántotta a hárommázsás kalapácsot a gatyája ráncából, s úgy fejbe vágta az ördögöt, hogy az egyszeriben kiadta a gonosz lelkét. [...]

Holnap legyen Kökény Matyi a ti vendégeitek!

Kovács Barbara

A CSILLAGRUHA

– Azt hiszem, csillag szeretnék lenni! – mondta a jóéjszakai-puszi után Zsófi anyának.

– Az óvodai farsangon? – kérdezte anya.

– Igen, ott. Már nemsokára lesz... Csinálsz nekem csillagocska-jelmezt?

– Majd együtt megcsináljuk a hétvégén, most aludj szépen! [...]

Másnap Zsófi, amikor hazajött az oviból, kezébe vette a csillagocskáját és elújságolta neki, hogy nemsokára ő is kiscsillag lesz, majdnem igaziból. [...]

Vasárnap estére elkészült a jelmez. Nagyon szép lett. Apa csillagformára hajlította a drótot, anya rávarrta a fényes selyemanyagot, Zsófi pedig két huncut gombszemecskét, picit orrocskát és egy mosolygó szájacskát ragasztott rá. Este Zsófi a párnájára tette a csillagocskáját és elalvás előtt sokáig nézegette.

– Holnap nagy meglepetés vár rád! – mondta neki.

– Jaj de jó! Micsoda? – kíváncsiskodott a kiscsillag.

– Majd meglátod! Nem árulom el, titok! De nagyon fogsz neki örülni – válaszolta Zsófi. [...]

Másnap reggel indulás előtt gyorsan a zsebébe dugta a kiscsillagot, aki izgatottan ficáncolt, míg az oviba nem értek. Anya az öltözőben ráadta Zsófi a csillagjelmezt, elkészönt és elment.

– Itt a meglepetés! – suttogta Zsófi a kiscsillagnak, miközben elővette a kabátzsebéből és a hajába tűzte.

– Az óvoda! Jaj de jó! De jó, hogy elhoztál! De szép itt minden, milyen érdekes! És bemehetek veled a gyerekek közé is? – örvendezett a kiscsillag.

– Már megyünk is! – indult az ajtó felé Zsófi.

– Várj, várj! Nekem is van egy meglepetésem! – állította meg Zsófit a csillagocska. Aztán háromszor felvillantotta ragyogó fényét... Zsófi hirtelen nem is értette, mi történt. Az öltöző eltűnt, és valami mindent

betöltő, csodálatosan szép, mélykék puhaság vette körül. Amerre csak nézett, ragyogó csillagok sziporkáztak mindenfelé. Zsófi úgy érezte, mintha lebegne, sőt mintha egyre feljebb emelkedne. Kedvesen kanyargó dallamokból szőtt ünnepi zene szólt, s erre a zenére táncoltak, pörögtek körülötte a csillagok. Egyre több és több csillag kavargott körülötte, s a csillagörvény egyre magasabbra emelte, miközben ragyogó fényvel szórták be a ruháját, a haját, a cipőjét. A tenyérynyi csillagocskák lágyan meglepedtek a kezén, az arcán, a homlokán. Az ünnepi zene csak szólt, szólt, egyre szebb lett, és ebben a mesés csillagtáncban Zsófi úgy érezte, mintha ő maga is csillaggá vált volna. Aztán egyszerre csak újra ott volt az öltözőben. A zene véget ért. A sok csillag eltűnt, de ragyogó fényük ott maradt Zsófi ruháján és haján. Zsófi lassan magához tért ámulatából és bement az öltözőből a szobába.

– De szép vagy, Zsófi! Gyönyörű vagy! – lelkenedeztek a gyerekek.

– Pontosan olyan vagy, mint egy igazi csillag – mondta az óvó néni. – Ki csinálta a jelmezedet?

– Apa, meg anya, meg én, és még valaki... – felelte Zsófi titokzatosan. Aztán nagy-nagy szeretettel megsimogatta a hajában gyémántfényrel ragyogó csillagocskáját.

Meske

Tokit (a hüvelykujjat) otthon hagyták. Hiába mondta nekik Toki, hogy ne induljanak el nélküle, mert még bajba keverednek, mégis otthon hagyták. [...]

Rövid idő múlva egy vízpartra értek, de a hidat elsodorta az ár...

Akkor a kis Miki így szólt Likihez:

– Eredj, te hosszújancsi, járkálj föl-alá a parton a gólyalábaiddal, és nézd meg, nem találsz-e gázlót vagy pallót, ami átvinne a folyón! Míg te ez után jársz, mi többiek megpróbálunk csónakot építeni.

Azzal a három kicsi elindult csónaknak való fát keresni. Szerencsére találtak egy nagy francia (vagy olasz) diót.

... Piki és Csiki kétfelől megmarkolták a diót, és lám, amikor összeszedték minden erejüket, húzták, ráncigálták, a dió egyszerre csak felpattant. [...]

Valamennyien beleültek a dióhéjba. A legkisebbik kormányzott, a többiek meg eveztek, így aztán szerencsésen át is értek a túlsó partra. Ott kiszálltak, tovább vándoroltak, és egyszer csak egy nagy kerthez értek. Be is mentek nyomban a kertbe, ahol egy nagy hordót találtak színültig tele mézzel. Piki belenyúlt a hordóba, és megkóstolta, és mivel a méz jó édes volt, mindig újra meg újra belenyúlt, és szüntelenül nyalakodott. [...]

Mielőtt még észbe kaphattak volna, máris jött egy nagy csúnya medve, és fenyegetően brummogta:

– Na, ti tolvajok, most végre megfogtalak beneteket! [...]

Az ujjacskák erre úgy megrémültek, hogy mukanni sem mertek. De aztán mégis csak megeredt a szavuk. [...] De minden rimánkodás hiábavaló volt, s a medve már éppen neki akart fogni, hogy sorban lenyelje őket, amikor a kis Mikinek okos ötlete támadt:

– Kedves mackó! – szólalt meg. – Mi öten vagyunk testvérek, s a legidősebb fivérünk, Toki otthon maradt. Hát ha már meg kell halnunk, kérlek, várj legalább addig,

MESE A KEZED ÖT UJJÁRÓL

Erdélyi szász népmese

amíg őt is idehívom, hogy együtt halhassunk meg mindnyájan!

A mohó mackónak megtetszett az ötlet. [...] Így hát az incifinci kis Miki hazafutott, és segítségül hívta Tokit.

Toki először szörnyen haragudott, mondván:

– Minek is mentetek el? Nem megmondtam nektek már akkor, hogy ez lesz belőle?

A kicsi azonban addig-addig kérlete, hogy végül is megkönyörült rajtuk, felmarkolt egy nagy buzogányt, és elment utánuk.

Amikor aztán odaértek a kis Mikivel a mézeskerthez, valamennyien egyszerre rárontottak a medvére, és a nagy, erős Toki agyoncsapta a buzogánnyal. [...] Ettől kezdve a többi négy ujj soha el nem indult sehová az erős Toki nélkül, nem is érte őket ezután soha semmi baj. Liki ettől kezdve mindig a középben maradt, ezért is hívják mindmáig középső ujjnak. A nagy kövér Toki és a kis Miki őrt állva mindig a két szélén mennek, mivel amaz az erejével, emez az agyafúrtságával védi a többieket.

A kicsit mindig bevonják a tanácskozásba, ha valami okosat akarnak kisütni. Ezért is mondják mind a mai napig, hogyha valakinek bölcs ötlete támadt, hogy: „A kisujjából szopta!”

AZ ÉV MADARA 2018-BAN – A VÁNDORSÓLYOM

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) 1979-ben azért indította el az „Év madara” programot, hogy bemutassa azon madárfajokat, melyek védelmében a lakosság egészségének nagyon fontos szerepe van.

A vándorsólyom a világon mindenhol az erő, az ügyesség, a rátermettség jelképe. Testhossza 38–51 cm, szárnyfesztávolsága 89 és 113 cm között változik. A hímek mérete kisebb a tojókénál. Az öreg madarak alsótestének alapszíne a fehértől a halványvörösesen át a narancsszínűig változhat, a begy tájékán cseppszerű. A fiatalok fő színe a barnásfekete, a pofafolt és a torok sárgásfehér, az alsótest pedig vörhenyessárga, sűrű.

A vándorsólyom a kontinensek közül egyedül az Antarktison nem fordul elő.

Alapvetően repülő madarakra vadászik, a verébnél is kisebb énekesmadaraktól a gém méretűekig. A vándorsólyom a nyílt légtérben vadászik. Zsákmányát rendszerint a magasból indított támadással, nagy sebességű üldözés után vagy megfogja, vagy úgy megrúgja, hogy az sérülten zuhan a földre. Zuhanása közben akár a 320 km/h-s sebességet is elérheti.

Aranyosi Ervin

SÓLYOM SZÁLL...

Sólyom száll a rét felett,
fentről nézi népemet.
Fentről nézi népemet,
vigyázza a léptemet.

Sólyom, kérünk vigyázz ránk,
légy velünk, ha hibáznánk.
Légy velünk, ha hibáznánk,
lelkünk néked kitárnánk.

Reményt hozz a népünkre,
költözzön szép lelkünkbe.
Költözzön szép lelkünkbe,
bőség szálljon kertünkre.

Sólyom, szállj a rét felett,
töltsd el hittel népemet.
Töltsd el hittel népemet,
álmodjunk szebb életet.

A vándorsólyom nem épít saját fészket. Általában 3-4 tojást rak. A fiókák a tojásrakás után 28-29 nappal kelnek ki, s 6-7 hetes korukban válnak röpképesé.

Óriási elterjedési területe miatt nehéz meghatározni a vándorsólyom-populáció pontos számát; világviszonylatban 100 000–500 000 egyedre tehető létszámuk.

A második világháború után a fejlett országokban, elsősorban Észak-Amerikában és Európában széles körben kezdték alkalmazni a DDT és a dieldrin nevű növényvédő szert, aminek hatására a költőpárok száma az eredeti mennyiség 10%-ára esett. Egyes területekről, így a magyar vidékekről teljesen eltűntek. Ez az anyag ugyanis a vándorsólymok által fogyasztott magvakkal és zsákmánnyal bekerült az állatok szervezetébe, s felborította azok hormonháztartását: megváltozott a viselkedésük, a tojások héja pedig úgy elvékonyodott, hogy gyakorlatilag összetörték kötlás közben a szülők alatt.

Hazai viszonylatban a szigeteletlen oszlopok okozta áramütés jelent nagy veszélyt a vándorsólymokra. A rókák és az uhuk pedig képesek akár a fészkekből kiszedni a fiókákat és az öreg madarakat.

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Álmodni
hívunk

Móra Ferenc

HOGYAN TANULTAM MEG OLVASNI?

Részlet

– Nézze már, apja, miket eszel ki ez a bolondos gyerek! Attól félek, hogy szegénykémnek nem egészen úgy szolgál az esze, mint más rendes embernek.

Ebben lehetett valami igazság, mert én akkoriban még a kukoricacsutkáról is azt hittem, hogy az valaki, és az ajtókilincsel is úgy el tudtam beszélgetni, mint a mozsártörővel. [...] Például ebben a percben is, amikor édesanyám nyugtalanzkodva nézett rám, meghallottam, hogy a macskabagoly elnyávogja magát kint a tetőn, és mindjárt tudtam is, hogy mi baja van a szegény macskabagolyinak.

Az a baja volt, hogy leejtette a pápaszemét, és azért sírt, mert nem volt, aki föladja neki, le meg nem szaladhatott érte, mert pápaszem nélkül nem látta lefelé az utat. Nagyon megesett rajta a szívem, és szerettem volna kiszaladni hozzá, hogy segítsék rajta, de édesapám odaintett magához. Azt kérdezte tőlem, mit szólnék hozzá, ha beadna iskolába Kесе kalaposhoz.

– Mert itt van már az időd, gyerelem, és olyan oktanul csak mégse nőhetsz fel, mint a lósóska az árokparton.

Azt hiszem, ekkor estem gondolkozóba először életemben. Fülhegygel hallottam már én egyet-mást Kесе kalaposról, de azok nem voltak valami szívvidámító dolgok. Ez a jó ember csak nyáron foglalkozott kalaposmesterséggel, télen beállt tanítónak. Persze csak olyan vad-tanítónak. Szegény emberek adták a keze alá a gyere-

küket, akik messzillették vagy drágállották az igazi iskolát. A Kесе kalapos iskolájába nem kellett se könyv, se írka. A kalapos az ajtaja felső felére fölírta krétával az ábécét – s a gyerek addig rajzolgatta őket az alsó felére, míg egészen írástudóvá nem vált bele. Meg lehetett tanulni minden betűt, csak az ipszilont nem. Arról azt tartotta a kalapos, hogy az nem magyar betű, s azt nem is tanította. Aki az ő iskolájában nevelkedett tudóssá, azt arról lehetett megismerni, hogy mindent i-vel írt, amit más rendes ember ipszilonnal. Az ő deákjai nem azt kérdezték egymástól: hogy vagy, hanem azt, hogy: hoga vagy?

Én azonban nem találtam szép játéknak se egyik iskolát, se a másikat. Mire való az iskola? A sárgarigók se járnak iskolába, a gyíkok se járnak, mégis egészen jól megélnék. Az édesapám se jár iskolába, mégis olyan madarat tud cifrázni a subára, hogy majd megszólal. [...] Hanem mindenféle krikszkrakszokat firkálni, amik semmihez se hasonlítanak a világon – ugyan mire való ilyen bolondságokat csinálni?

– Szeretném, ha ember lenne belőled, gyerelem – rezzentett ki apám abból a nagy hallgatósgából, amibe beleestem, míg ezeket elgondoltam.

– Az is leszek, édesapám – feleltem rá hirtelen, de aztán jobbnak láttam lenyelni a többi, amit mondani akartam. [...] Persze a Kűsmödi kincsei meg nem mentettek volna engem a Kесе kalapos

iskola-műhelyétől, ha drága jó édesanyám meg nem ment. De ő az ölébe húzott, és megcirógatta a bozontomat:

– De ilyen télen nem adom ám ki szegénykémet a házból. Gyenge virágszálam, dehogyan eresztem ki ebbe a vad időbe! Tél fagyában, hófúvásban botorkálni, hogy engedhetném? Hóban elbukhatna, jégen elcsúszhatna, rossz gyerekek megkergethetnék, kutyák megszagathatják. Kese kalapos tudományát nyáron is megtanulhatja. Aztán meg annyit én is tudok, mint az a vén szeleburdi. Ne félj, kincsecském, úgy megtanítalak én téged írni-olvasni, hogy püspökkorodban se felejtjed el! [...]

Akárhogy fűtöttük a búbost*, a malomszoba ablaka egész télen át ki nem engedett. S az a befagyott ablak volt az én palatáblám, édesanyám gyűszűs ujja rajta a palavessző. [...] Sokat sírtunk, és sokat kacagtunk azon a télen. Voltak gonosz, makacs betűk, amelyek nem akartak szót fogadni tanítómesteremnek se, és voltak kedvesek, derék, barátságos betűk, amiket az én ügyetlen ujjaim is egyszerre elő tudtak hívni. A g betűnek sohase fogom megbocsátani azokat a könnyeket, melyek a világ legdrágább szeméből omlottak miatta. S az o betűre mindig úgy fogok gondolni, mint áldásra nyitott szájra. Ezt kedveltem legjobban, mert ez volt a legkönnyebb. Le tudtam írni a számmal is; csak rá kellett lehelnem egészen közélről az ablakra. Egyszer ugyan odafagyott az orrom hegye, de édesapám megvigasztalt azzal, hogy marad abból elég, ha a fele lefagy is.

A világból pedig csak annyit láttam ezen a télen, amennyit a jégbe karcolt betűkön keresztül látni lehetett. Fagyott madarakat a hóban. A Bátor cigány rözseszedő gyerekeit. Néha egy-egy ijedt nyulat. Egyszer messziről az öreg Küsmödit is láttam egy nagy H betűnek a létrájában.

Azon az estén ezt a szót kapartam bele a jégvirágok mezejébe:

KINC2

Édesapám odaállt mögém a méccsel, hogy jobban lássa, mit dolgozom. A betűk árnyéka óriássá nyúlva vetődött ki a hóra, s úgy reszketett a mécs lobogásában, mint valami varázsírás.

– Te, az S-et megfordítva írtad – kacagott édesapám –, nézd, így kell azt írni.

Azzal a körmével egy rendes S betűt hasított az ablak jégébe. De én ravaszul csóváltam a fejemet, hogy engem nem lehet bolonddá tenni. Tudom én, hogy az az igazi, amire szülém tanított.

S ha gyorsan írok, most is sokszor megesik még velem, hogy megfordítva írom az S-et, mint ahogy falusi szabók cégtábláján látni. S amikor észreveszem a hibát, mindig teleszalad a szemem köny-

nyel, s megcsókolom a szívemmel a ráncos kezét, mely e kígyóbetűt először mutatta meg nekem.

Azon a télen még egy nevezetes eredménye volt az életemnek: szücsmesterségre fogtak. Ez az első pályám azonban nagyon kora véget ért.

– Varjúnak varjú a fia – mondta édesapám, s felültetett maga mellé a műhelypadra, hogy tanuljam meg az ő mesterségét. A hosszú selyemszórú bőrökben, a piros és zöld irhákban, a színes cérnáknakban, a nagy acéltűk bujkáló villogásában csakugyan nagy örömem is telt. A piros irhák nyeseidékeiből sapkácskákat és a zöld irha hulladékaiból kötőcskéket szabogattam össze, s azokat lecsúszttam a műhelypad hasadékain. Bizonyos voltam benne, hogy az alatt törpék laknak az egérlyukakban, és azok éjszaka mind el fogják hordani az én nagyszerű ajándékaimat.

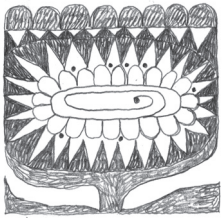
Miután ily módon megbarátkoztam a szücsmesterséggel, pár nap múlva az édesapám a kezembe adott két bőrdarabot, hogy azokat varrjam össze. A térdem közé szorítottam a bőroket, mint ötöle láttam, és csakugyan nagyon gyorsan összefélcéltem őket.

– Kész – mondtam büszkén, és munkám eredményét át akartam nyújtani apámnak. Sajnos, kiderült, hogy a bőroket a nadrágomhoz varrtam.

Szücsipari pályámat ezzel be is fejeztem.

*búbos: búbos kemence

Veresförgő

Móra Ferenc

A GAVALLÉR ZSIRÁF

Bálba készült a zsiráf,
haja, hajdinárom,
legeslegszebb ő akart
lenni mindenáron.
Daliás a termete,
csak a lába görbe,
kedvetlenül vigyorog
bele a tükörbe:
„Peregjen a sarkantyú,
guruljon a tallér,
nincs hetedhét faluban
több ilyen gavallér!”

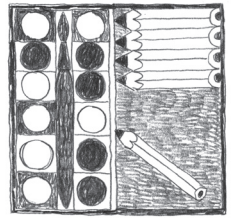
Az állatkert lakóit
sorba megigézi,
fóka, medve, elefánt
csodálkozva nézi.
Világlátott papagáj
szundít a fa ormán,
az rikoltoz le csupán
csúfolódó formán:
„Hosszú nyakon rövid ész,
nem vagy te gavallér,
hosszú nyakad kicsit ér,
ha nincs rajta gallér!”

Elszégnyenli magát a
hosszú nyakú állat,
felköti a bocskorát,
s a városba vágat.
Bedugja a fejét egy
divatárus boltba –
tátott szájjal rámered
főnök, inas, szolga.
„Uraságod mit akar?”
„Terem-e itt gallér?”
Azzal lesz énbőlőlem
divatos gavallér!”

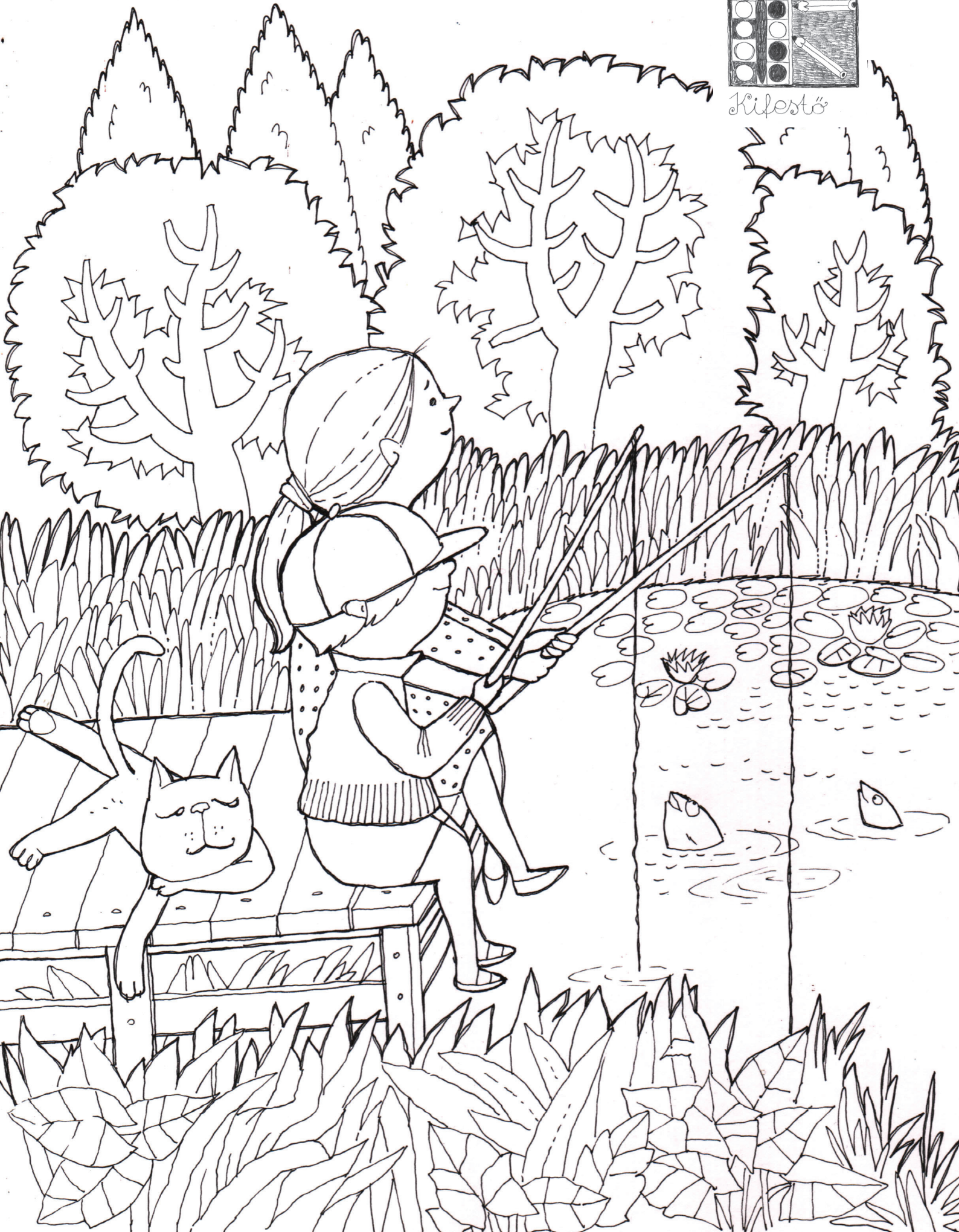
„Van itt ezer milliom!” –
hajladoz a boltos,
három segéd hatfelé
skatulyáért futkos.
Asztalra áll az egyik,
a másik létrára:
így próbálják a gallért
a zsiráf nyakára.
De erre a nyakra mind
alacsony a gallér –
jaj, nem is lesz belőle
világszép gavallér!

Segítettek a baján
végre móddal-okkal:
ha egy gallér nem akadt,
betakarták sokkal.
Egyvégtiben tíz tucat
fért el éppen rajta,
gömbölyített, kihajtott,
mindenféle fajta,
lapos, magas, alacsony,
tarkabarka gallér –
nem is volt több a bálon
ilyen szép gavallér!

Kifestő

A következő verseket az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Középiskola 4. B osztályos tanulói küldték.

TÉLI VERS

Sűrűn hull a pelyhes hó,
kint lenni most nagyon jó.
Sapkát, sálát, kesztyűt fel –
épülhet a hóember!

Szánkó, sítalp, korcsolya,
ez lesz ám a jó móka!
Egész nap csak csúszkálunk,
amíg el nem fáradunk.

Este aztán boldogan
ér véget a sok kaland.
Másnap újra játszhatunk,
ameddig csak akarunk.

Szmolyák Patrik

HÓEMBER

Fehér a subája,
sárgarépa az orra.
Nincsen csizmája,
de van hosszú sálja.
Széngombok az arcán,
seprű a kezében.
Ki lehet ő? Nem más,
mint az én hóemberem.

Schreiner Vivien

TÉL

Ez a kedvenc évszakom,
ezt biztosan állíthatom.
Örülök, ha hull a hó,
lesz belőle takaró.

Plósz Emília

KARÁCSONY

Itt van a tél,
minden fehér.
Hull kint a hó,
szánkózni jó!

Karácsony jön,
lesz nagy öröm!
Gyerekekre már
sok ajándék vár.

Angyal dalol,
közel valahol.
Szentséges éj,
csak jót remélj!

Csizsevinszki Krisztián

A TÉL

Tél, tél, a szívünkben él,
a legszebb ünnep beköszönt vél.
Karácsony, karácsony, fenyőfák s kalácsok,
Gyerekek öröme s reménye él.

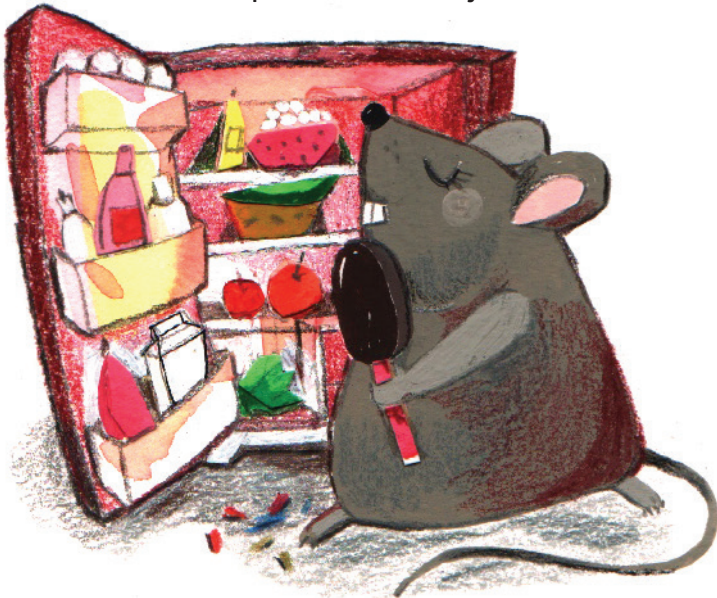
Méhes Richárd

Berényi Nagy Péter

ELSŐ KÉRDÉSEIM ÉS VÁLASZAIM. AZ ÁLLATOK

„Csipi csibe folyton kérdez, mint a többi gyermek, így tanulja a világot, míg az évek telnek.”

Berényi Nagy Péter könyve a kíváncsi Csipi csibe állatokkal kapcsolatos kérdéseit és az azokra adott válaszokat tartalmazza, sok szép színes rajzzal kísérvé. Csipinek az afrikai elefántról, a csimpánzról, a hangyáról, de még a császárpingvinről is vannak kérdései. Ha megszerzed a könyvet, Csipivel együtt te is sokat megtudhatsz ezekről az állatokról. Addig is olvassátok el, mit akart megtudni Csipi a háziegér és a barnamedve életéről! A mellékelt képek szintén a könyvben találhatóak.

HÁZIEGÉR

Hol találkozhatunk háziegérrel?

A háziegér az emberek közelében él, az éléskamrák, padlások és pincék lakója.

Mit eszik az egér?

Elsősorban növényeket és magvakat fogyaszt, de szereti az emberek élelmiszereit is megdézsmálni.

Mikor indul élelemszerző körútjára az egér?

Elsősorban éjszaka, amikor lecsendesültek a kinti zajok, és az éléskamrában az ember váratlan betoppanásától sem kell tartania. De napközben is gyakran előmerészkedik, ha csendes a környék.

Hogy néz ki az egér lakása?

Az egér fészke tele van a környékről összehordott, apróra rágott rongyokkal, papírdarabkákkal és száraz növényekből készült alommal. Ezekbe fúrja aztán bele magát.

Azért rágja meg a könyveket az egér, mert nem szeret olvasni?

Az egér egyáltalán nem tud olvasni. Azért rág mindig, mert a fogai gyorsan és állandóan nőnek. Ezért folyamatosan koptatnia kell őket, mert ha nagyon megnőnének, nem tudná becsukni a száját, és elpusztulna.

BARNAMEDVE

Miért imbolyog járás közben a barnamedve?

Mert egyszerre mindig az azonos oldal végtagjait emeli fel járás közben, és ilyenkor az ellentétes oldalra billen az egyensúly megtartása miatt. Ha a jobb mancsait emeli, balra dől, majd fordítva. Ettől aztán úgy imbolyog, mint aki megerjedt gyümölcsöt fogyasztott ebédre.

Hogy hívják a medve kicsinyét?

A kicsiny medvét bocsnak hívják, aki általában télen születik meg, és legalább a második tavaszig az anyjával marad.

Mit eszik a barnamedve?

A barnamedve elsősorban ragadozó, tehát húst eszik, de akár napokig megvan nélküle is. Étrendjét gombákkal, bogyókkal, mézzel és erdei gyümölcsökkel egészíti ki.

Hogyan készül fel a téli álmra a barnamedve?

A kemény tél beállta előtt hetekig csak vég nélkül falatozik, amire azért van szüksége, mert a téli álm időszakában csak nagyon ritkán eszik. Ugyanakkor hozzálát téli fekhelyének elkészítéséhez is: kidölt fák tövét, sziklaodúk mélyét száraz növényekből készült alommal béleli ki.

Kell-e horgászbót a medvének a halfogáshoz?

Néhány medve biztosan látott már horgászt, kezében csillogó-villogó horgászbóttal, de neki bizony nincs szüksége ilyen puccos holmira! Ő csak beáll a vízbe, és a folyó sodrásával küszködő halakat egyszerűen kikapkodja onnan.

2017-BEN IS EGYÜTT KÉSZÜLTÜNK AZ ÜNNEPRE

Az *Irka* hagyományaihoz híven 2017 decemberében is megszerveztük karácsonyváró ünnepségünket

Az Irka-karácsonyra december 15-én a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola átriumában került sor. Több mint 150 Irka-olvasó érkezett hozzánk vendégségbe, többek között Beregszász, Ungvár, Beregrákos, Szolyva, Szőlősgyula magyar iskoláiból.

Iván Gábor gecsei görögkatolikus áldozópap azt magyarázta el a gyerekseregnek, hogy az advent 3. vasárnapján meggyújtott rózsaszín gyertya azt az örömet jelképezi, amit az egyre közelebbi ünnep hoz nekünk. Gábor atya szavait követően három résztvevő gyermekkel és dr. Orosz Ildikóval, az *Irka*t kiadó Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnökével közösen gyújtottuk meg az adventi koszorú három, hitet, reményt és örömet jelképező gyertyáját. Orosz Ildikó elmondta: az adventi naptáron kívül létezik az adventi jószágfa is, amelyre minden nap felakaszthat egy aprócska díszet az, aki azon a napon véghezvitt legalább egy jócselekedetet.

Ezt követően Rohovej Dzszenifer, az Ungvári Magyar Tannyelvű Elemi Iskola és Drugeth Gimnázium 1. osztályos tanulója szórakoztatta a gyerekeket egy mesével, majd színpadra lépett az ünnepség főszereplője, Marcipán cica: egy kíváncsi kiscica, aki megmeszelte, hogy az Afrikában élő nagy, erős és vad oroszlán az ő rokona, s elindult, hogy felkeresse. A cicabáb kalandos utazásának történetét

sok dallal fűszerezve Zsámár Katalin, Gay Tamás és Gay Ágota mesélték el. A legbátrabb gyerkőcök a színpadon táncra is perdülhettek az előadókkal, sőt bukfenctudományukat is bizonyíthatták.

Az Irka-karácsonyról idén sem térhettek haza üres kézzel a kicsik. Dr. Vraukóné Lukács Ilona, a Kárpátaljai Magyar Iskolai Könyvtárakért Alapítvány kuratóriumi elnöke mindenkinek ajándékozott egy mesekönyvet. A Dorcas Nemzetközi Segélyszervezet jóvoltából egy-egy plüssjátékot, a KMP SZ felajánlásából pedig édességcsomagot is kaptak a résztvevők.

Espán Margaréta,
az Irka főszerkesztője

Figyelem! Ha részt vettél az Irka 2017-es karácsonyváró ünnepén vagy bármelyik Irka-rendezvényen az elmúlt években, és készült rólad egy jó kép, vagy te készítettél egy felvételt, küldd el az Irka szerkesztőségébe (címlapunk a lap hátoldalán találod)! A kép mellé írd meg azt is, mikor volt a rendezvény, és mi tetszett neked benne a legjobban.

MARCIPÁN INDULÓ

Egy esős szerda délután egy könyvet nézett Marcipán. A könyv középső oldalán ott trónolt egy oroszlán. Felcsillant a két szeme: „Találkoznom kell vele! Talán ilyen nagy király Marcipán is lehetne!” Marcipán, figyelj csak, Marcipán, kalandra vágyó kiscicám! Marcipán, figyelj csak, Marcipán, mikor lesz belőled oroszlán?

Postabontás

Különleges levelet kapott nemrég az Irka szerkesztősége Bustyaházáról. Az ottani magyar óvoda vezetője arról írt nekünk, hogyan ápolják a karácsonyi hagyományokat a bustyaházi vasárnapi iskolások. A képekről olyan gyerekek mosolyognak ránk, akik az iskolában nem magyarul tanulnak, de a vasárnapi iskolában igyekeznek megtanulni a nyelvet. Számunkra azért olyan különleges, amit a képeken láttunk, mert a csoportból többen is megfordultak már az Irka-táborban.

HAGYOMÁNYÁPOLÁS BUSTYAHÁZÁN

A bustyaházi vasárnapi iskolások egy szép hagyományt elevenítettek fel a Felső-Tisza-vidéken. A karácsonyi ünnepekörhöz kapcsolódva betlehemezéssel egybekötve kántálták meg Técső és Bustyaháza magyarjait. Tudásukat és tehetségüket megmutatták a técsői és bustyaházi magyar óvodában, ahol a gyerekek nagy szeretettel fogadták őket. Megkántálták gyönyörű karácsonyi énekeikkel a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség técsői irodáját, a bustyaházi polgármesteri hivatalt és a bustyaházi bentlakásos gimnáziumot is.

A felnőttek elismerésekkel halmozták el a betlehemezőket, a gyerekek pedig hatalmas tapssal és sok mosollyal jutalmazták a tehetséges szereplőket.

A vasárnapi iskolások ezzel nemcsak egy szép magyar hagyomány ápolásáról gondoskodtak, hanem a helyi kis szórványközösséget is erősítették. Reméljük, jövőre is hatalmas sikert aratnak.

Takács Mária,
a bustyaházi Szent Erzsébet Óvoda vezetője

A 2017/3. SZÁM REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSE

20-20:

2	8	10	=20
4	7	9	=20
14	5	1	=20
=20	=20	=20	

Milyenek vagyunk? – búbos banka, vadmacska, hegyi kecske, tőkésréce, kanalasgém, csörgőkigyó, vándorsólyom.

Egyesével: hörcsög.

Különbségkereső: száj, gomb, kalap, kéz, háttér.

A kezdet a vég: páva – vakond, medve – veréb, csiga – gazella, cinege – gepárd.

A helyes megfejtést beküldők közül a következők részesülnek ajándékban: Barkaszi Benke (Som), Csirpák Eszter (Salánk), Szabó Szofia (Badaló), Erdő Dávid (Csoma), Taracközi Anasztázia (Gecse).

A betlehemes csoport két éneke:

NAGYKARÁCSONY ÉJSZAKÁJÁN,

Jézus születése napján –
a kis Jézus aranyalma,
Boldogságos Szűz az anyja.
Nincs Jézusnak subácskája,
se sarkantyús csizmácskája.
Hogy is volna subácskája,
ha elveszett báránycájája.
András pajtás, menj előre!
János pajtás, fordítsd össze!
Mivel Márton nagyon öreg,
nyája után lassan siet.

PARADICSOM MEZEJÉBEN

aranszőnyeg leterítve,
azon vagyon rengőbölcső,
azon fekszik az Úr Jézus.
Jobb kezében aranyvessző,
bal kezében aranyalma.
Megzúgintá a vesszejét:
zúg az erdő, cseng a mező.
Sosem láttam szebb termőfát,
mint a Jézus keresztfáját,
mert az vérrel virágozik,
Szentlélekkel gyümölcsözök.

KOORDINÁTÁK

Válaszd ki a megadott betű-szám párokkal megadott koordináták alapján a megfelelő betűket (pl. a C2-nél az M található). Ha jól dolgoztál, egy állat nevét kapod megfejtésül.

	A	B	C	D
1	D	O	N	F
2	K	E	M	V
3	I	B	L	E

A1, B2, C3, D1, A3, C1

MARADÉK

Húzd ki azokat a betűket, amelyek mindhárom betűrácsban megtalálhatók. Ha jól dolgoztál, a megmaradt betűket helyes sorrendbe téve egy használati tárgy nevét kapod.

V	B	L
S	P	Y
R	A	U

P	Y	S
U	V	R
B	I	K

A	P	V
S	R	B
U	Y	T

A rejtvénymegfejtéseket a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség címére (a lap hátoldalán találsz) vagy az irka@gmail.com címre küldheted. Kérünk, a borítékon vagy a tárgymezőben tüntesd fel: Irka-megfejtés.

CSAK EGY

Mi az a szótag, amelyekkel az alábbi szavak mindegyike kiegészíthető?

FÜ ... FA

LE ... LŐ

ME ... LÉGEL

FÜR ... SÉG

VÉN EURÓPA

Az alábbi betűhálóban 5 európai főváros nevét rejtettük el. Melyek ezek? A fővárosok nevét jobbról balra, balról jobbra, fentről lefelé és lentől felfelé haladva keresheted.

S	Z	Ó	F	I	A
B	S	S	J	C	G
X	T	R	I	E	Á
P	A	A	M	Ó	R
J	Q	V	U	S	P
N	O	D	N	O	L

BÓBITA, BÓBITA...

Weöres Sándor *A tündérc.* versének első két versszakát olvashatod itt. Egy-egy szót azonban minden sorból kihagytunk. Ezeket a vers után találod. A feladat az, hogy a pontok helyére bepótold a hiányzó szavakat. Próbáld mindezt úgy, hogy a verset csak akkor olvasod el, ha már minden szó a helyére került.

*Bóbita Bóbita ... ,
körben az angyalok ... ,
béka-hadak ... ,
sáska-hadak*

*Bóbita Bóbita ... ,
szárnyat ... a malacra,
ráül, ... neki csókot,
... és kikacagja.*

Játszik, fuvoláznak, ígéz, táncol, röpteti, hegedülnek, ígér, ülnek.

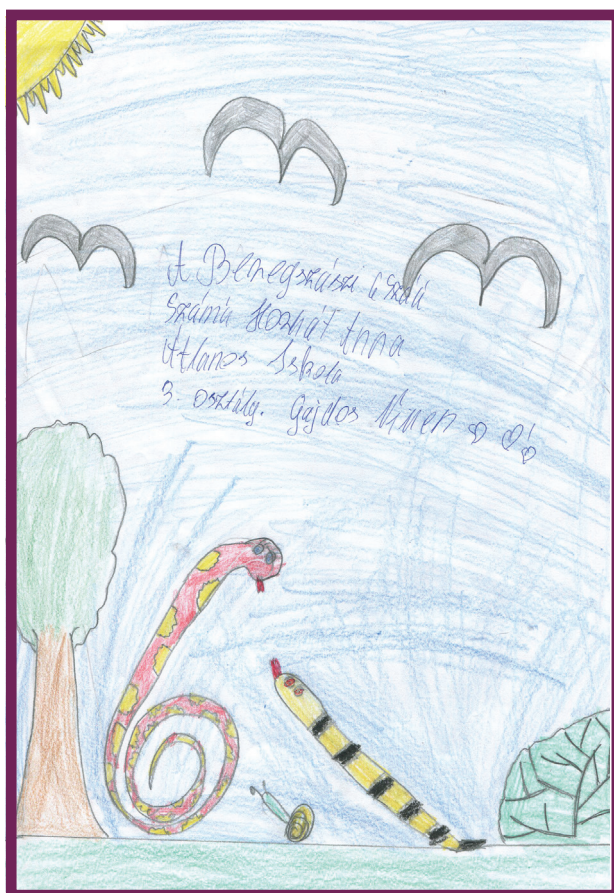
Szabó István, 3. osztály, Harangláb

Pösze Péter, Mátyfalva

Szoboszlai Bianka, 6. osztály, Badaló

Gajdos Vivien, 3. osztály, Beregszász

Szűcs Orsolya, Bótrágy

Szűcs Hanna, Bótrágy

A Sárga kicsi kígyó c. rajzpályázatra érkezett alkotások a Beregszászi 6. Sz. Horváth Anna Általános Iskola tanulóitól

Baráth Júlia, 3. osztály, Beregszász

Kota Liliána, 3. osztály, Beregszász

Sztugyilkó Dmitrij, 3. osztály, Beregszász

Baráth Orsolya, 3. osztály, Beregszász

Baki Flóra, 3. osztály, Szürte

Jakab Zoltán, 6. osztály, Tizsacsoma